

NORGESINVESTOR MANAGEMENT AS
Postboks 1863 Vika
0124 OSLO

VÅR REFERANSE
22/10319

DERES REFERANSE

DATO
26.06.2023

Tilsynsrapport og vedtak om overtredelsesgebyr

1. Innledning og bakgrunn

Finanstilsynet har gjennomført et tematisyn hos utvalgte forvaltere av alternative investeringsfond, herunder NorgesInvestor Management AS, org. nr. 990 660 441 (Foretaket). Tema for tilsynet var foretakenes tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering, jf. lov om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering (hvv1). Tematisynet ble varslet via Altinn den 19. september 2022.

Foretaket er registrert som AIF-forvalter etter AIF-loven § 1-4 annet ledd. Registrerte AIF-forvaltere er etter AIF-loven § 1-4 unntatt store deler av AIF-lovens krav, men hvitvaskingsregelverket gjelder fullt ut jf. hvvl. § 4 første ledd bokstav n.

Foretakene som ble valgt ut til å delta i tematisynet ble bedt om å sende inn foretakets virksomhetsinnrettede risikovurdering (jf. hvvl. § 7), foretakets rutiner (hvv1. § 8), en oversikt over foretakenes kunder, og opplysning om hvem som var utpekt som hvitvaskingsansvarlig (hvv1. § 8 (5)). Videre ble foretakene bedt om å redegjøre for foretakenes opplæring av ansatte (hvv1. § 36), foretakenes løpende oppfølging av kunder (hvv1. § 9) og eventuell bruk av tredjeparter i forbindelse med tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering, jf. hvvl. § 22-23.

Det er gjennom tilsynet avdekket grunnleggende mangler i etterlevelsen av kravene. Manglene hos Foretaket anses omfattende og grovere enn manglene avdekket hos foretak som ikke er varslet om overtredelsesgebyr. Manglene danner grunnlag for overtredelsesgebyr etter hvitvaskingsloven § 49.

Som varslet i brev 3. februar 2023 ilegger Finanstilsynet Foretaket et overtredelsesgebyr på 75 000 kroner.

2. Mangelfull etterlevelse av kravet til virksomhetsinnrettet risikovurdering

2.1. Rettslig utgangspunkt

Rapporteringspliktige, herunder registrerte AIF-forvaltere, må identifisere og forstå risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering foretaket er eksponert for. Alle rapporteringspliktige skal ha en risikovurdering, jf. hvitvaskingsloven § 7. Gjennom risikovurderingen skal den rapporteringspliktige identifisere og vurdere risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering knyttet til egen virksomhet. Risikovurderingen skal danne utgangspunktet for den rapporteringspliktiges utarbeidelse av rutiner, samt gjennomføringen av det øvrige arbeidet på hvitvaskingsområdet.

Risikovurderingen skal omfatte foretakets egen virksomhet, produkter, tjenester og kundeforhold, type kunder, kundegrupper og geografiske forhold. Også terrorfinansieringsrisikoen skal vurderes, selv om risikoen anses lav. Sentrale elementer i risikovurderingen vil være erfaringene den rapporteringspliktige gjør seg gjennom virksomheten, herunder kunnskap om egne kunder, og fra undersøkelser og rapportering om mistenkelige forhold.

Risikovurderingen må oppdateres jevnlig for å kunne være et praktisk verktøy for rapporteringspliktige. En fornyet vurdering bør gjøres minimum årlig eller hyppigere ved behov. Relevante momenter vil være ny kunnskap om metoder og trender for hvitvasking og terrorfinansiering, enten basert på oppdaterte erfaringer fra den rapporteringspliktige selv, eller fra eksterne kilder. Videre skal rapporteringspliktige særskilt vurdere risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering før nye produkter og tjenester tilbys, og før ny teknologi tas i bruk, jf. hvitvaskingsloven § 7 tredje ledd.

Det må fremgå av risikovurderingen at foretaket har vurdert både eksterne trusler mot virksomheten og interne forhold (sårbarheter ved virksomheten) som påvirker risikoen for at foretaket kan bli brukt som ledd i hvitvasking eller terrorfinansiering. Fordi de eksterne og interne forholdene er bestemmende for foretakets risiko for å bli brukt som ledd i hvitvasking og terrorfinansiering, må risikovurderingen inneholde en samlet vurdering av hvordan eksterne og interne forhold påvirker hverandre (risikoen). Selv om foretaket kjenner sine kunder godt, og foretaket av den grunn vurderer risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering som lav, plikter foretaket å foreta en virksomhetsinnrettet risikovurdering og dokumentere disse vurderingene.

Finanstilsynet forventer at alle rapporteringspliktige ved utarbeidelsen av risikovurderingen baserer seg på interne og eksterne kilder, og av eksterne kilder forventes det at rapporteringspliktige som et minimum benytter gjeldende "Nasjonal risikovurdering om hvitvasking og terrorfinansiering" fra Politidirektoratet og Politiets sikkerhetstjeneste (PST) samt Finanstilsynets risikovurdering.

2.2. Finanstilsynets foreløpige observasjoner og vurderinger

Basert på mottatt informasjon fra Foretaket, la Finanstilsynet til grunn at Foretaket per 20. september 2022 ikke hadde utarbeidet en virksomhetsinnrettet risikovurdering i tråd med hvvl. § 7. Foretaket hadde heller ikke dokumentert at det hadde en risikobasert tilnærming til hvitvasking og terrorfinansiering i tråd med hvvl. § 6. Foretaket sendte inn en "Policy om risikostyring og internkontroll" datert 22. september 2022. Denne omtalte hverken risiko for hvitvasking eller for terrorfinansiering, og dermed heller ikke noe om hvordan slike risikoer skal identifiseres og håndteres.

En forsvarlig risikovurdering av virksomheten er en grunnleggende forutsetning for Foretakets tiltak for å forebygge hvitvasking og terrorfinansiering. Risikovurderingen er også en forutsetning for hensiktsmessige rutiner.

Finanstilsynets foreløpige vurdering var at kravet til virksomhetsinnrettet risikovurdering ikke var oppfylt, og at dette var en mangel som vurderes å være alvorlig og vedvarende.

2.3. Foretakets tilsvaer

Foretaket opplyser at Foretakets styre 15. februar 2023 vedtok ny virksomhetsinnrettet risikovurdering.

2.4. Finanstilsynets konklusjon

Finanstilsynet tar til etterretning at Foretaket i tilsvaret har oversendt en virksomhetsrettet risikovurdering. At Foretaket etter gjennomføringen av tilsynet har utarbeidet en risikovurdering avhjelper imidlertid ikke at Foretaket tidligere har unnlatt å overholde sine forpliktelser etter hvitvaskingsloven § 7. Finanstilsynet anser derfor at den manglende utarbeidelsen av virksomhetsinnrettet risikovurdering utgjør en alvorlig overtredelse av kravene etter hvitvaskingsloven § 7.

3. Mangelfull etterlevelse av kravet til rutiner

3.1. Rettslig utgangspunkt

Foretaket plikter å ha oppdaterte rutiner for å sikre at virksomheten håndterer identifisert risiko og oppfyller plikter etter bestemmelser gitt i, eller i medhold av, hvitvaskingsloven, jf. hvvl. § 8. Dette innebærer at det blant annet må utarbeides rutiner for risikoklassifisering av kunder, gjennomføring av løpende kundetiltak, bruk av støtteverktøy, rutiner om undersøkelse og rapportering av mistenkelige forhold mv. Rutinene skal være operasjonelle, og beskrive hvordan foretaket i praksis skal etterleve hvitvaskingsregelverket. De skriftlige rutinene må dekke både plikter som skal sikre at foretaket har forsvarlig styring og kontroll med antihvitvaskingsarbeidet, og plikter som skal ivaretas av de ansatte i det daglige arbeidet. Rutinene må blant annet beskrive hvordan foretaket skal etterleve hvitvaskingsregelverket, herunder angi hva som skal gjøres, hvordan og når dette skal gjøres og hvilke vurderinger som skal ligge til grunn.

For at rutinene skal virke etter sin hensikt, må de være tilpasset virksomhetens art og omfang, hvilket betyr at det må være en klar sammenheng mellom den virksomhetsinnrettede risikovurderingen og rutinene. Dette innebærer at rutinene blant annet skal beskrive arbeidsprosesser som har til formål å redusere risiko som er identifisert i foretakets risikovurdering. Foretaket kan ta utgangspunkt i standardiserte rutineverk, men disse må tilpasses den konkrete virksomheten for å sikre at rutinene er risikobaserte for den enkelte virksomhet, og tilpasset dennes produkter, kunder mv.

Rutinene skal holdes oppdatert. Behovet for oppdatering avhenger av virksomhetens type og omfang. Det vil generelt være nødvendig å revidere rutinene når risikovurderingen er revidert, og ellers ved nye regulatoriske krav, ved utvikling av nye produkter, eller ved andre endringer i risikobildet eller i virksomheten. I alle tilfeller forventes det at det gjøres en vurdering av om det er behov for justeringer i rutineverket minimum årlig.

Tilpassede rutiner er en forutsetning for at de ansatte skal kunne gjennomføre tilstrekkelige vurderinger og iverksette nødvendige tiltak. Det vil ikke være tilstrekkelig at rutinene bare gjengir de overordnede plikter og forventninger som følger direkte av lov og rundskriv. Rutinene skal være fastsatt på øverste nivå hos den rapporteringspliktige, og det skal utpekes en person i ledelsen som skal ha et særskilt ansvar for å følge opp rutinene. Mer detaljerte rutiner som beskriver hvordan pliktene skal utføres (operative rutiner) kan fremgå av egne dokumenter eller systemer, for

eksempel i form av sjekklister. De operative rutinene kan fastsettes på et lavere nivå i foretaket, men må ha en klar forankring i den overordnede rutinen.

3.2. Finanstilsynets foreløpige observasjoner og vurderinger

Foretaket hadde på tilsynstidspunktet ikke en rutine for tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering. I forbindelse med tilsynet mottok Finanstilsynet en rutine for forebygging av hvitvasking og terrorfinansiering, kalt "Hvitvaskingsrutine." Hvitvaskingsrutinen var styregodkjent i Norgesinvestor IV AS den 23. november 2020, og etter tilsynstidspunktet, besluttet styret i Norgesinvestor Management AS at Foretaket skulle følge disse rutinene. At det på tilsynstidspunktet ikke var utarbeidet egen rutine for forvalter, tyder på at Foretaket ikke har tilstrekkelig forståelse for sitt ansvar etter hvitvaskingsregelverket.

Rutinen beskrev at Foretaket skal identifisere egne kunder, gjenkjenne mistenkelige transaksjoner og i hvilke tilfeller det skal gjennomføres forsterkede kontrolltiltak. Rutinen inneholdt lite om hvordan tiltakene skal gjennomføres. Rutinen var ikke knyttet opp mot en risikovurdering, og var ikke tilpasset Foretakets virksomhet. Rutinen fremstod som nokså upresis og ufullstendig. Eksempelvis inneholder den ikke noe om hvordan løpende kontroller skal gjennomføres og den har heller ikke referanser til operative arbeidsrutiner med mer konkret veiledning.

Basert på ovenstående var det Finanstilsynets foreløpige vurdering at Foretaket ikke hadde rutiner for forebygging av hvitvasking og terrorfinansiering per 20. september 2022. Hvitvaskingsrutinen som ble styregodkjent 22. september 2022 var som nevnt ovenfor ikke forankret i en dokumentert virksomhetstilpasset risikovurdering. Den var dermed i svært liten grad tilpasset Foretakets virksomhet. For øvrig var rutinen både upresis og ufullstendig.

Finanstilsynets foreløpige vurdering var at manglende etterlevelse av kravet til rutiner var en vedvarende og alvorlig mangel.

3.3. Foretakets tilsvarende

Foretaket opplyser at det har oppdatert hvitvaskingsrutinen med basis i den virksomhetsinnrettede risikovurderingen. Den oppdaterte rutinen ble fastsatt av Foretakets styre 15. februar 2023.

3.4. Finanstilsynets konklusjon

Finanstilsynet tar til etterretning at Foretaket har fastsatt nye rutiner og at disse er forbedret sammenlignet med tidligere rutiner. At Foretaket etter gjennomføringen av tilsynet har fastsatt nye rutiner avhjelper imidlertid ikke at Foretaket tidligere har unnlatt å overholde sine forpliktelser etter hvitvaskingsloven § 8 om å ha oppdaterte virksomhetsinnrettede rutiner. Finanstilsynet anser derfor at Foretaket har overtrådt hvitvaskingsloven § 8. Overtredelsen anses som alvorlig og vedvarende.

4. Foretakets løpende oppfølging av kunder og tilhørende tiltak

4.1. Rettslig utgangspunkt

Rapporteringspliktige skal gjennomføre løpende oppfølging av kundeforhold etter hvvl. § 24, på grunnlag av en vurdering av risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering.

Rapporteringspliktige skal oppdatere kundeopplysninger og annen relevant dokumentasjon, samt overvåke kundeforhold, herunder transaksjonsmønster. Plikten omfatter også screening mot FNs og EUs sanksjonslister.

Den rapporteringspliktige skal løpende følge med på kundenes aktivitet og påse at den kjenner kunden tilstrekkelig til å gjennomføre nødvendige kundetiltak og vurderinger for å kunne håndtere risikoen som den enkelte kunde innebærer. Formålet med oppfølgingen er å påse at kundeinformasjonen er oppdatert og å oppdage avvikende eller endret atferd fra kunden. Hvor hyppig det er behov for å gjennomføre periodisk løpende oppfølging vil bero på kundens risikoklassifisering og kundens atferd. Normalt vil det være tilstrekkelig å oppdatere informasjon og dokumentasjon ved endrede forhold, i tillegg til etter faste intervaller.

Felles for periodisk og hendelsesbasert løpende oppfølging er at den blant annet skal omfatte og overvåke at transaksjoner som utføres i kundeforholdet, er i samsvar med innhentede opplysninger om kunden, kundens virksomhet og risikoprofil, midlens opprinnelse og kundeforholdets formål og tilsiktede art. Kundetiltakene i den løpende oppfølgingen skal på samme måte som ellers, være risikobaserte og tilpasset den aktuelle risikoen.

Avvik fra forventet kundeforhold kan i visse tilfeller både være en indikator på hvitvasking og terrorfinansiering som utløser undersøkelses- og/eller rapporteringsplikt, og utløse krav til løpende kundetiltak.

4.2. Finanstilsynets foreløpige observasjoner og vurderinger

Basert på mottatte opplysninger fra Foretaket la Finanstilsynet til grunn at Foretaket per 20. september 2022 ikke hadde gjennomført noen løpende oppfølging av kundeforhold i henhold til hvvl. § 24.

Finanstilsynets foreløpige vurdering var at dette er en vedvarende og alvorlig mangel.

4.3. Foretakets tilsvarende

Foretaket opplyser at oppfølgingen og risikoklassifiseringen av kunder dokumenteres løpende. Foretaket opplyser videre at Foretaket har gjennomført en ny gjennomgang av kundene og de reelle rettighetshaverne i februar 2023.

Foretaket opplyser videre at Foretaket i 2020 igangsatte et arbeid for å innhente og dokumentere ulike kundetiltak og reelle rettighetshavere blant aksjonærene. Samtlige aksjonærer ble forespurt og sjekket for reelle rettighetshavere, med krav om ID fra de reelle rettighetshaverne i selskapene.

4.4. Finanstilsynets konklusjon

Finanstilsynet kan ikke se at Foretakets opplysninger i tilsvaret gir grunnlag for en endret vurdering. Finanstilsynet tar til etterretning at Foretaket i etterkant av tilsynet har foretatt en fornyet gjennomgang av kundene og de reelle rettighetshaverne. Foretaket har imidlertid ikke dokumentert noen ytterligere kundetiltak forut for tilsynet. Foretaket har overtrådt hvitvaskingsloven § 24, og overtredelsen regnes som alvorlig og vedvarende.

5. Opplæring av Foretakets ansatte

5.1. Rettslig utgangspunkt

Det følger av hvvl. § 36 at rapporteringspliktige skal sikre at ansatte og andre som utfører oppdrag for foretaket, gis opplæring slik at de er kjent med virksomhetens forpliktelser etter hvitvaskingsloven og i stand til å gjenkjenne forhold som kan indikere hvitvasking og terrorfinansiering. Opplæringen skal gis jevnlig slik at kunnskapen vedlikeholdes og oppdateres.

Finanstilsynet har i sin veileder til hvitvaskingsloven (rundskriv 4/2022) uttalt at hva som er tilstrekkelig vil avhenge av flere forhold, herunder produkter og tjenester som tilbys, størrelse på foretaket og risikoesponering. Opplæringen må tilpasses den enkelte ansattes ansvar, oppgaver og rolle. Finanstilsynet anser det nødvendig at nyansatte får tilstrekkelig innføring ved oppstart av arbeidsforholdet. Hvilken oppdatering som er nødvendig utover dette vil bero på rettsutvikling, nye interne rutiner, nytt risikobilde mv. Oppdateringen bør uansett skje med jevne mellomrom for å sikre vedlikehold av kunnskapen. Foretaket skal kunne dokumentere etterlevelse av opplæringsforpliktelsene. Etter Finanstilsynets syn innebærer dette at foretaket bør ha en opplæringsplan e.l., og at de kan dokumentere innhold og gjennomføring.

5.2. Finanstilsynets foreløpige observasjoner og vurderinger

Finanstilsynet la i foreløpig rapport til grunn at det basert på opplysninger fra Foretaket fremstod som om Foretaket ikke hadde gitt tilbud om opplæring av Foretakets ansatte, og at det heller ikke hadde funnet sted noen opplæring av ansatte innenfor antihvitvaskingsarbeid eller forebygging av terrorfinansiering. At de ansatte har satt seg inn i reglene, fritar ikke Foretaket for pliktene til opplæring.

Da det ikke forelå dokumentasjon på gjennomført eller planlagt opplæring, var det Finanstilsynets foreløpige vurdering at Foretaket ikke oppfylte kravet i hvvl. § 3, og at dette var en vedvarende og alvorlig mangel.

5.3. Foretakets tilsvare

Foretaket opplyser i tilsvaret at Foretakets ansatte har deltatt på et webinar om hvitvasking og terrorfinansiering i regi av et advokatselskap, og at eventuelle nyansatte vil tilbys kurs i regi av Foretakets revisor eller advokat.

5.4. Finanstilsynets konklusjon

Finanstilsynet tar til etterretning at Foretakets ansatte har deltatt på opplæring i form av et webinar avholdt av et advokatselskap. Tilsvaret inneholder imidlertid ikke informasjon som gir grunnlag for å vurdere innholdet og omfanget av opplæringen. Foretaket har i tilsvaret heller ikke gitt informasjon om når opplæringen ble gjennomført. Foretaket har dermed ikke dokumentert at det på tidspunktet for tilsynet hadde gjennomført nødvendig opplæring av ansatte i samsvar med hvvl. § 3. Den manglende opplæringen fremstår som en alvorlig mangel.

6. Foretakets bruk av tredjeparter i forbindelse med tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering

6.1. Rettslig utgangspunkt

Rapporteringspliktige kan iht. hvvl. § 22 etter skriftlig avtale legge til grunn enkelte kundetiltak utført av nærmere angitte foretakstyper som tredjepart. Hvilke kundetiltak dette gjelder er spesifisert i hvvl. §§ 12-14. Adgangen til å legge til grunn kundetiltak utført av en tredjepart fritar ikke den rapporteringspliktige fra sin plikt til å registrere og lagre opplysninger og dokumenter jf. hvvl. § 30, eller fra sitt ansvar for at kundetiltakene gjennomføres i samsvar med hvvl. Foretaket må videre selv utføre risikoklassifisering og eventuelt innhente ytterligere informasjon i tilfeller der det er krav om forsterkede kundetiltak. Rapporteringspliktige skal umiddelbart innhente opplysninger tredjeparten har innhentet i samsvar med §§ 12 til 14, og i avtalen forsikre seg om at tredjeparten uten opphold utleverer opplysninger og kopier av dokumenter benyttet for å identifisere og bekrefte kundens, reelle rettighetshaveres og andres identitet.

6.2. Finanstilsynets foreløpige observasjoner og vurderinger

Foretaket opplyste at det ved utbetaling fra fondet benytter VPS til å foreta utbetalingen, og at det for øvrig ikke benytter noen tredjeparter.

Foretaket ble bedt om å redegjøre for om dette kan innebære at Foretaket legger til grunn enkelte kundetiltak utført av tredjepart – kontofører/investor - (jf. hvvl. § 22), eventuelt at kundetiltak er utkontraktert til kontofører/investor jf. hvvl. § 23. Foretaket ble bedt om å oversende avtale inngått med kontofører/investor dersom slik avtale er inngått. Foretaket ble også bedt om å redegjøre for om det har utført en risikoklassifisering av kunder i henhold til hvvl § 9.

6.3. Foretakets tilsvaer

Foretaket har ikke eksplisitt redegjort for problemstillingene i tilsvaret. I Foretakets oppdaterte hvitvaskingsrutine fastsatt av Foretakets styre 15. februar 2023 fremgår det at utbetalinger fra fondet gjennomføres gjennom VPS' systemer og at Foretaket for øvrig ikke benytter tredjeparter. I rutinen fremgår videre at Foretaket selv skal gjennomføre identifikasjon og risikoklassifisering av kunder.

6.4. Finanstilsynets konklusjon

Finanstilsynet tar Foretakets redegjørelse til etterretning og legger til grunn at Foretaket ikke benytter tredjeparter til å gjennomføre kundetiltak etter hvitvaskingsloven.

7. Ileggelse av overtredelsesgebyr

Overtredelsesgebyr kan ilegges for brudd på en rekke plikter etter hvitvaskingsregelverket, herunder bestemmelsene knyttet til risikovurderinger, rutiner, løpende oppfølging av kundeforhold og opplæring av ansatte. Hvilke overtredelser overtredelsesgebyret skal beregnes for følger av hvitvaskingsloven § 49 (1). Bestemmelsen lyder:

Dersom rapporteringspliktige eller noen som har handlet på vegne av et rapporteringspliktig foretak, har overtrådt §§ 6 til 8, kapittel 4, §§ 25, 26, 27, 28, 30, 35, 36, 39, 42, forskrift gitt i medhold av disse bestemmelsene eller forskrift gitt i medhold av § 52, kan tilsynsmyndigheten

ilegge den rapporteringspliktige overtredelsesgebyr. Overtredelsesgebyr kan ilegges rapporteringspliktige foretak selv om ingen enkeltperson har utvist skyld. [...]

[...]

Hvordan overtredelsesgebyret skal beregnes følger av hvitvaskingsloven §§ 49 og 50. Paragraf 50 lyder:

§ 50. Vurderingsmomenter for forbud mot å ha ledelsesfunksjon og vedtak om overtredelsesgebyr

Ved vurderingen av om det skal [...] ilegges overtredelsesgebyr etter § 49, skal det blant annet tas hensyn til

- a) overtredelsens grovhet og varighet*
- b) overtrederens grad av skyld*
- c) overtrederens økonomiske evne*
- d) den rapporteringspliktiges risikovurderinger etter § 7 og rutiner etter § 8*
- e) fordeler som er oppnådd eller kunne ha vært oppnådd ved overtredelsen*
- f) om tredjeparter er påført tap*
- g) graden av samarbeid med myndighetene*
- h) eventuelle tidligere overtredelser av hvitvaskingsloven eller forskrifter med hjemmel i loven*

De samme momentene skal hensyntas ved utmålingen av overtredelsesgebyr.

På bakgrunn av rettspraksis legger Finanstilsynet til grunn at det ved ileggelse av overtredelsesgebyr overfor foretak stilles krav om at den eller de som har opptrådt på vegne av foretaket, har utvist alminnelig uaktsomhet. Skyldkravet kan oppfylles ved anonyme og kumulative feil.

Vedtak om ileggelse av overtredelsesgebyr vil bygge på en helhetsvurdering. Vurderingen vil inkludere konkrete vurderinger av relevante momenter i hvitvaskingsloven § 50. Listen over vurderingsmomenter er ikke uttømmende, og angir ikke hvilken vekt de ulike momentene skal ha i den konkrete helhetsvurderingen.

7.1. Finanstilsynets foreløpige vurderinger

Et velfungerende regime for å avdekke og forebygge hvitvasking og terrorfinansiering, forutsetter god etterlevelse fra rapporteringspliktiges side. Det er viktig for tilliten til hvitvaskingsregelverket og de rapporteringspliktige som skal gjennomføre det, at brudd på regelverket oppdages og sanksjoneres. Bruk av overtredelsesgebyr vil også ha en viktig allmennpreventiv virkning ved at manglende innrettelse etter regelverket gis økonomiske konsekvenser som innebærer at foretakene ikke oppnår økonomiske fordeler på lovovertredsene.

Finanstilsynet la i foreløpig rapport til grunn at tematilsynet avdekket grunnleggende mangler ved Foretakets etterlevelse av sentrale forpliktelser i hvitvaskingsloven. Etter Foretakets egne innrapporterte opplysninger har Foretaket ikke hatt en virksomhetsinnrettet risikovurdering i tråd med hvitvaskingsloven § 7, eller virksomhetstilpassede rutiner i tråd med hvitvaskingsloven § 8. Foretaket syntes heller ikke i løpet av fondets levetid å ha foretatt noen løpende oppfølging av kunder for å avdekke hvitvasking og terrorfinansiering. Videre synes Foretaket ikke å ha ivarett

kravet om at det skal gis opplæring av ansatte innen anti-hvitvasking og -terrorfinansiering, jf. hvvl. § 36.

Angående overtredelsenes grovhet, la Finanstilsynet til grunn at det skal ses hen til overtredelsens karakter. Bestemmelsene om både risikovurdering og rutiner er helt grunnleggende for å etterleve hensynet bak hvitvaskingsregelverket om å forebygge og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering. Det ble ansett som særlig alvorlig med overtredelser av bestemmelsene om risikovurdering og arbeidsrutiner, eller større svakheter i etterlevelsen av disse bestemmelsene.

Foretaket hadde pr 20. September 2022 ikke utarbeidet en egen virksomhetstilpasset risikovurdering. Foretaket hadde da heller ikke tilpassede rutiner som kan sikre at virksomheten håndterer risiko og oppfyller pliktene etter hvitvaskingsloven.

Finanstilsynet observerte at Foretaket i ettertid hadde vedtatt rutiner. Det ble samtidig observert at disse ikke var basert på en virksomhetsinnrettet risikovurdering, og derfor ikke tilfredsstilte kravene i hvitvaskingsloven. Det at Foretaket hadde forsømt disse sentrale forpliktelsene ble ansett både samlet og isolert som alvorlige og grove overtredelser. Foretaket syntes heller ikke å ha foretatt noen løpende oppfølging av kunder i fondets løpetid, eller ivaretatt kravet om opplæring til ansatte innen anti-hvitvasking og -terrorfinansieringsarbeid. Dette ble ansett som skjerpene i saken. Svikt i etterlevelsen av disse sentrale forpliktelsene medførte etter Finanstilsynets foreløpige vurdering at Foretaket har hatt et mangelfullt grunnlag for å hindre hvitvasking og terrorfinansiering. På denne bakgrunn anså Finanstilsynet Foretakets overtredelser til å være grove.

Når det gjelder grad av skyld, bemerket Finanstilsynet at offentligrettslige krav og forventninger til en forvalter av alternative investeringsfond står sentralt i aktsomhetsvurderingen. Det forventes at fondsforvaltere setter seg inn i regelverket som virksomheten er omfattet av, og at arbeidet med etterlevelsen av hvitvaskingsregelverket gis nødvendig oppmerksomhet og tilførsel av ressurser. Finanstilsynet har over tid påpekt viktigheten av innsats på antihvitvaskingsområdet, og at foretakene prioriterer dette arbeidet. Etter Finanstilsynets foreløpige vurdering var styrets og ledelsens manglende oppfølging av hvitvaskingsloven uaktsomt. Brudd kunne vært unngått dersom Foretaket hadde viet etterlevelsen av dette regelverket tilstrekkelig oppmerksomhet.

Som nevnt ovenfor la Finanstilsynet til grunn at overtredelsene skyldes manglende oppmerksomhet og ressursinnsats fra Foretakets side. Etter Finanstilsynets oppfatning øker disse forholdene foretakets grad av skyld. På grunnlag av den grove svikten som er avdekket, og med henvisning til praksis på området, var det Finanstilsynets foreløpige vurdering at de avdekkede overtredelser er av slik art og omfang at overtredelsesgebyr skal ilegges.

Det ble lagt til grunn at Foretaket har hatt kostnadsbesparelser ved den manglende etterlevelsen av regelverket, for eksempel ressursbruk knyttet til utarbeidelse, tilpasning og vedlikehold av rutineverk, etterlevelse og opplæring av ansatte.

Hensyntatt overtredelsenes art og omfang, foretakets skyld og økonomiske evne, samt at Foretaket antas å ha hatt besparelser knyttet til unnlåtelsen, mente Finanstilsynet etter en foreløpig vurdering at et overtredelsesgebyr skulle settes til 75 000 kroner.

Overtredelsesgebyrets størrelse var satt lavt på bakgrunn av at Foretakets virksomhet er begrenset til å forvalte lukkede fond med begrenset likviditet.

Det ble gjort oppmerksom på at fremtidige overtredelser av hvitvaskingsregelverket, herunder andre plikter enn de som er grunnlaget for overtredelsesgebyr i denne saken, vil kunne bli sanksjonert med høyere overtredelsesgebyr.

7.2. Foretakets tilsvare

Foretaket har i tilsvaret ikke eksplisitt kommentert forhåndsvarselet om ileggelse av overtredelsesgebyr. Foretaket uttaler i tilsvaret at Foretakets styre og administrasjon tar forhold som gjelder hvitvasking og terrorfinansiering svært alvorlig, og beklager at de ikke har sett hele omfanget av Foretakets plikter. Foretaket opplyser videre at det har gjennomført tiltak for å styrke risikokontrollen i virksomheten og bringe rutiner og etterlevelse til det forventede nivået. Den virksomhetsinnrettede risikovurderingen, internkontrollen og hvitvaskingsrutinene er oppdatert og vesentlig forbedret. Foretaket opplyser at det er implementert tiltak for å utbedre de påpekte manglene og styrke kompetansen i organisasjonen.

7.3. Finanstilsynets konklusjon

Etter Finanstilsynets vurdering gir Foretakets anførsler og opplysninger i tilsvaret ikke grunnlag for en endret vurdering av spørsmålet om ileggelse av overtredelsesgebyr. Det vises til Finanstilsynets konklusjoner knyttet til de ulike forholdene som omhandles i denne rapporten.

Finanstilsynet tar til etterretning at Foretaket i forbindelse med utarbeidelsen av tilsvaret har gjennomført tiltak for å bedre etterlevelsen av hvitvaskingsloven, herunder ved å utarbeide en ny virksomhetsinnrettet risikovurdering og ny hvitvaskingsrutine. Dette endrer likevel ikke det faktum at Foretaket på tidspunktet for tilsynet ikke hadde den nødvendige dokumentasjon og de nødvendige prosesser på plass. Foretaket oppfylte dermed på tilsynstidspunktet ikke de plikter det har etter hvitvaskingsloven. Særlig alvorlig er det at Foretaket ikke hadde en tilfredsstillende virksomhetsinnrettet risikovurdering. Slik Finanstilsynet ser det står saken dermed ikke i annen stilling enn det som ble lagt til grunn i den foreløpige tilsynsrapporten, og Finanstilsynet viser til de vurderinger som er gjort i punkt 7.1 over. Når det gjelder størrelsen på gebyret har Finanstilsynet særlig sette hen til overtredelsens grovhet, graden av skyld, oppnådde besparelser og økonomisk evne.

Vedtak om ileggelse av overtredelsesgebyr

På bakgrunn av de forhold som er omtalt ovenfor, ilegger Finanstilsynet NorgesInvestor Management AS et overtredelsesgebyr på 75 000 kroner for overtredelse av hvitvaskingslovens krav til virksomhetsinnrettet risikovurdering og rutiner for å sikre at virksomheten håndterer identifisert risiko knyttet til hvitvasking og terrorfinansiering, manglende løpende oppfølging av kunder for å avdekke hvitvasking og terrorfinansiering og manglende opplæring av ansatte. Hjemlene er §§ 7, 8, 9 og 36 i lov om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering, jf. § 49, jf. § 50.

Dette vedtaket kan påklages innen 3 uker etter at vedtaket er mottatt. Klage sendes Finanstilsynet. Klageinstans er Finansdepartementet. Forvaltningsloven §§ 18 og 19, om partenes adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter, gjelder.

Overtredelsesgebyrer innkreves av Skatteetaten ved Statens innkrevingsentral. I tilfeller der vedtaket ikke påklages vil Statens innkrevingsentral sende krav om betaling umiddelbart etter klagefristens utløp. I tilfeller der vedtaket påklages, sendes kravet etter at klagen er avgjort av Finansdepartementet. Statens innkrevingsentralers frist for betaling er 3 uker etter faktura er sendt.

For Finanstilsynet

Anne Merethe Bellamy
direktør for markedstilsyn

Britt Hjellegjerde
seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.